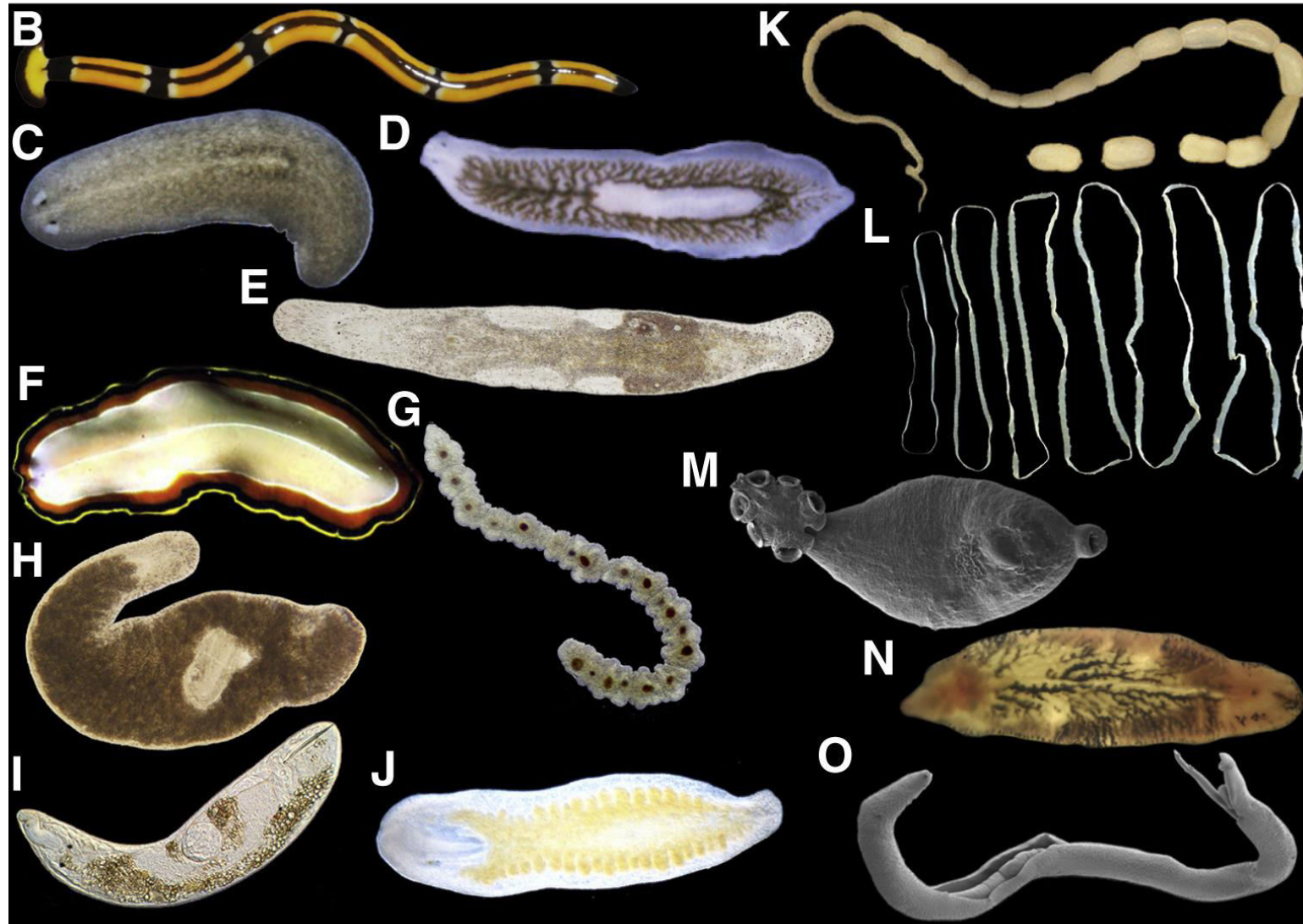
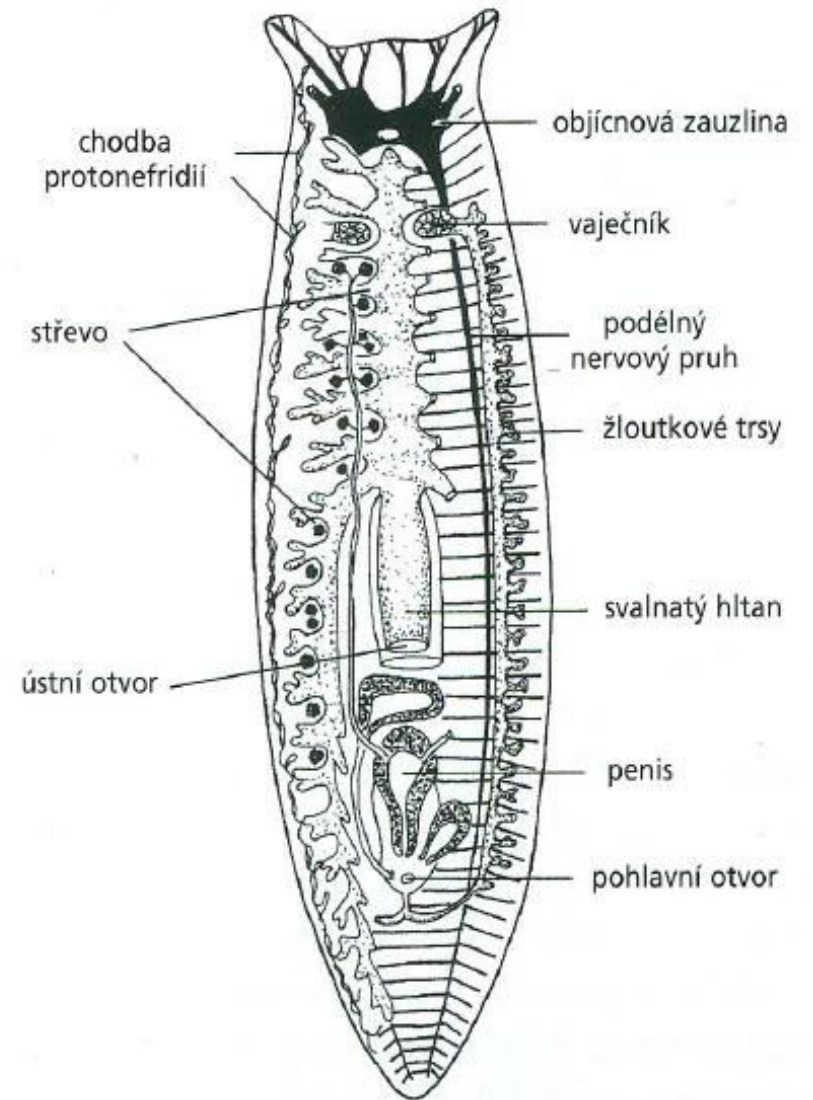

Platyhelminthes - ploštěnci

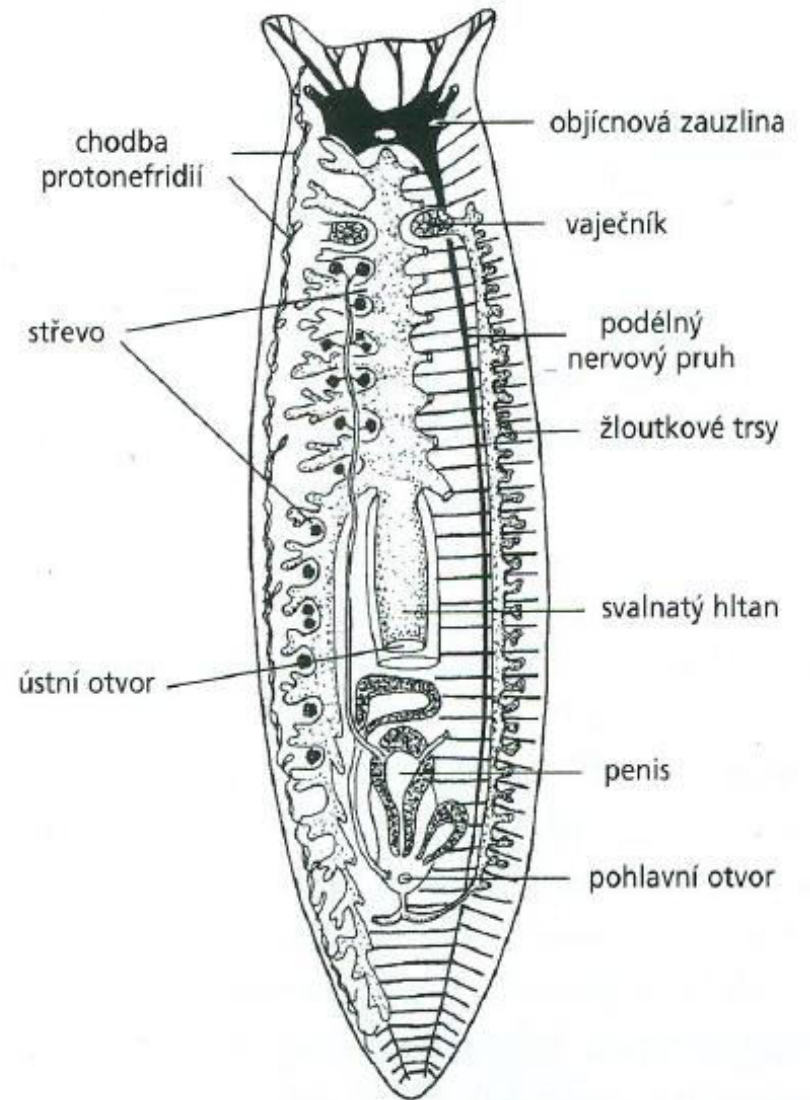
Zdroj:
<https://www.cell.com/current-biology/fulltext/S0960-9822%2817%2930152-5#fig1>

- Volně žijící/parazitičtí, převážně dravci
- Ektoderm, mezoderm, entoderm
- Schizocel – tělní dutina, hydrostatická kostra, vyplňuje prostor mezi vnitřními orgány
- Trávicí soustava – neprůchodná, příjem+vyvrhování stejným otvorem
- Pokožka s řasinkovým epitelem

Obr. 5.409 Ploštěnky (Turbellaria). Nervová (černě), trávicí a pohlavní soustava ploštěnek.

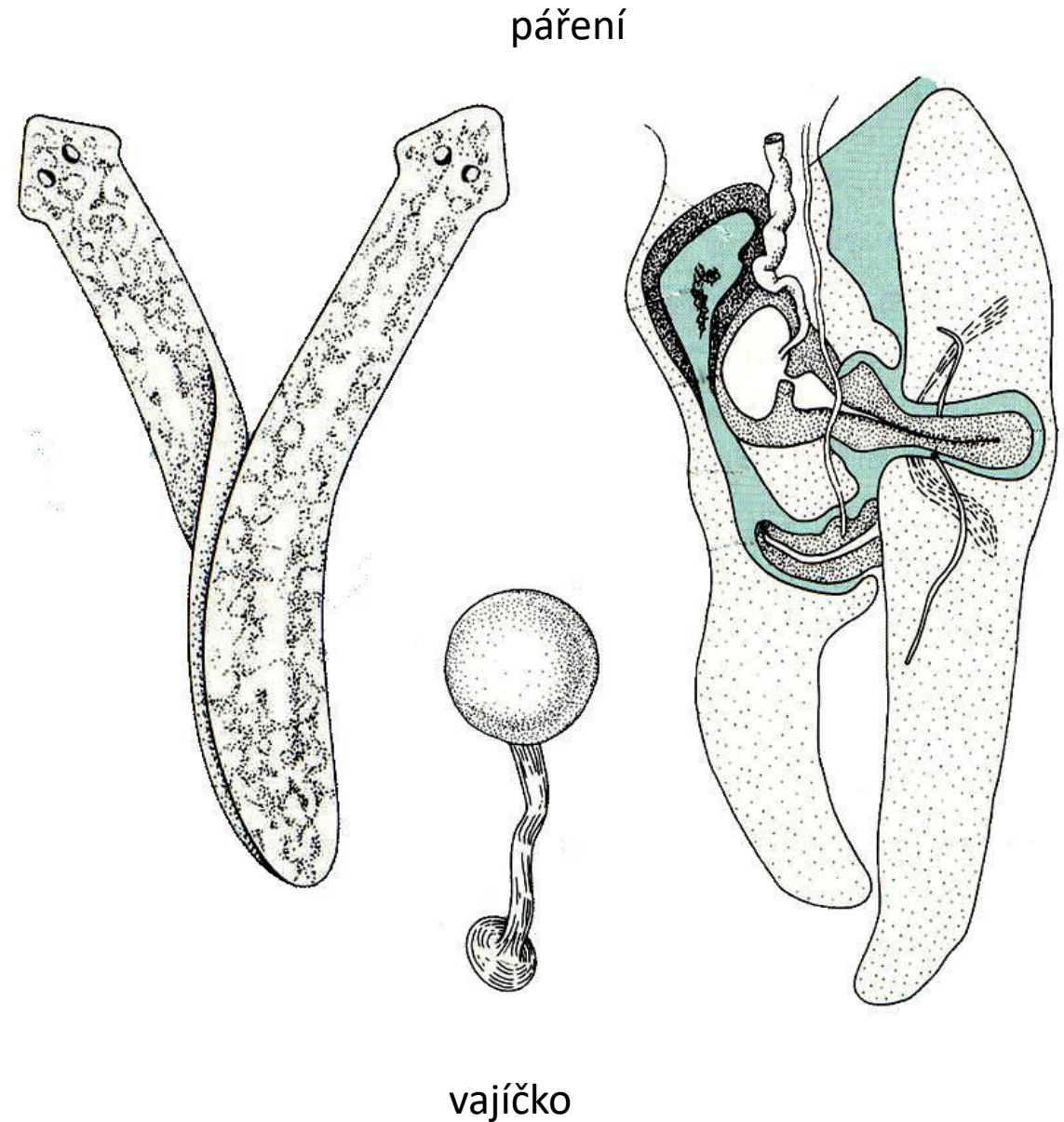
- Vylučovací soustava – protonefridia – slouží jako osmoregulační orgány, odpadní látky vylučovány převážně difúzně povrchem těla
- Nervová soustava – párová ganglia nebo jejich skupiny v přídi – nervové provazce se dále větví v těle

Obr. 5.409 Ploštěnky (Turbellaria). Nervová (černě), trávicí a pohlavní soustava ploštěnek.

- Rozmnožování:
- Pohlavní: převážně hermafroditi, většinou přímý vývoj (bez larvy)
- Nepohlavní: pučení, architomie (rozdělení a dorůstání), paratomie (dělení v proliferačních zónách)

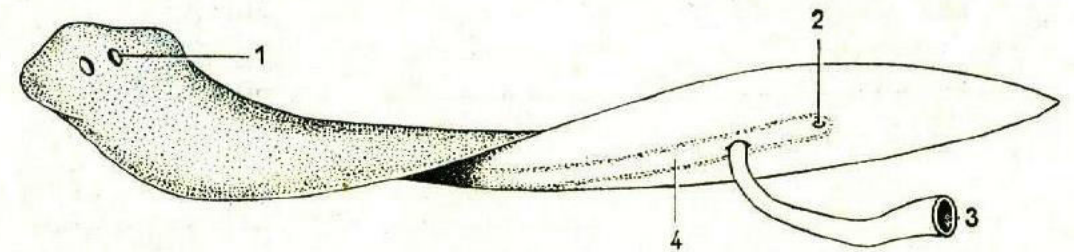
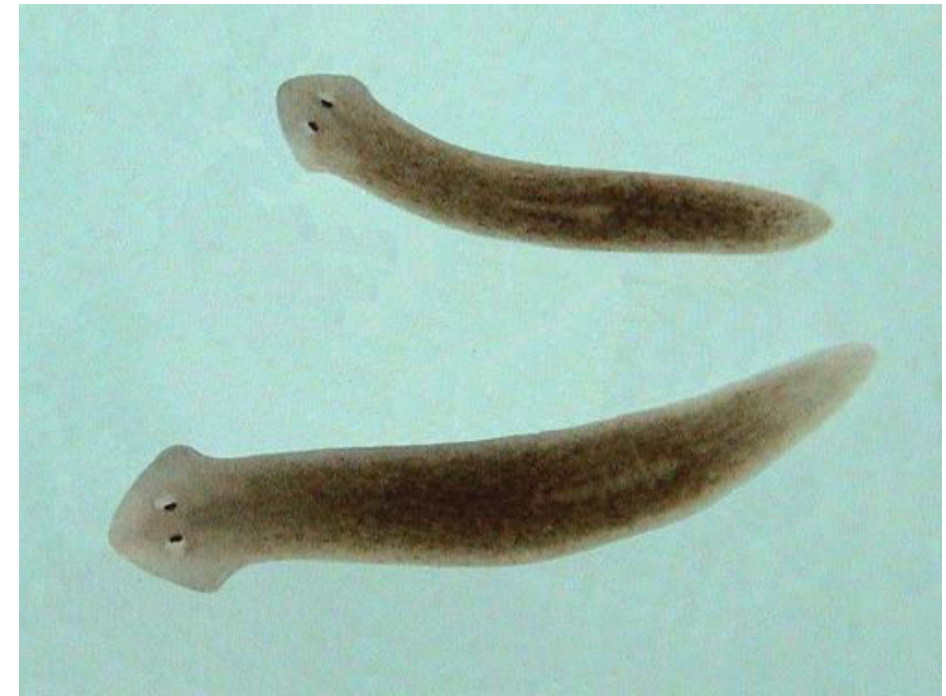

Ploštěnci se dělí na:

Ploštěnky, motolice, tasemnice (a další...)

Ploštěnky

- Převážně dravci
- Povrch těla – obrvená pokožka s řasinkovým epitelem, která vylučuje hlen – chrání tělo
- Ústní+vyvrhovací otvor – uprostřed břišní strany těla, na něj navazuje svalnatý hltan, který je někdy vychlípitelný
- TS: větvená, slepá
- Jednoduchá očka
- Rhabdity – jen u skupiny Rhabditiphora, o ochrana před vyschnutím, znehybnění koř

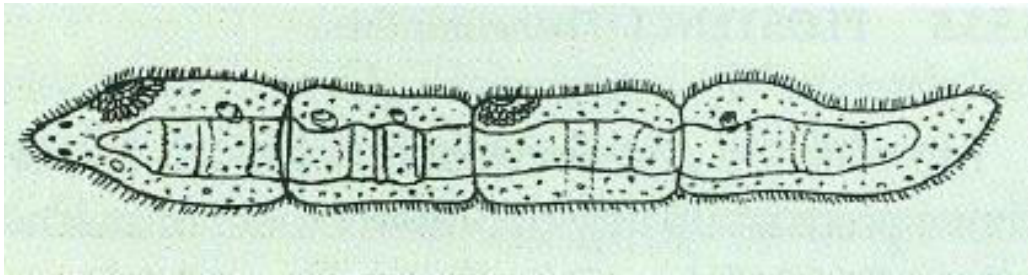
57 Ploštěnka druhu *Planaria polychroa* Sch. — celkový pohled
1 oči, 2 pohlavní otvor, 3 vychlípitelný hltan, 4 hltanová pochva
(podle Shipleye a Mac Bridea)

Ploštěnky

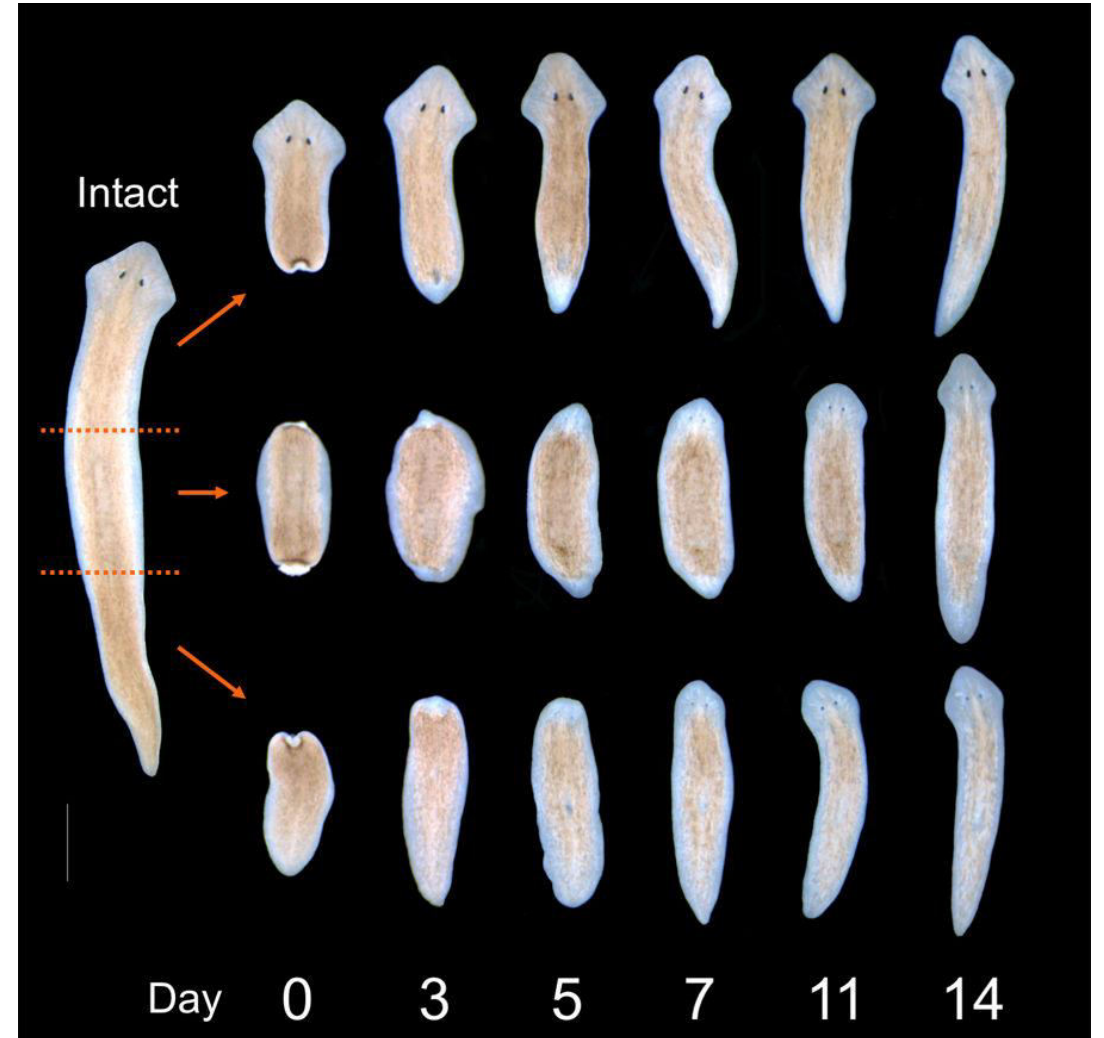
- CS: není vytvořena
- DS: není vytvořena, dýchají celým povrchem těla
- VS: protonefridia, metabolity vylučovány povrchem těla

Ploštěnky

- Sladkovodní a půdní – přímý vývoj bez larvy, mořští – plovoucí larva
- Obrovská schopnost regenerace (!) – časté nepohlavní množení
- Některé druhy – bioindikátory čistých vod

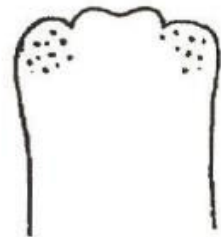
architomie

paratomie

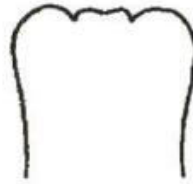
Ploštěnky ČR

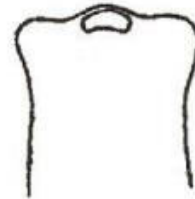
Dendrocoelum album

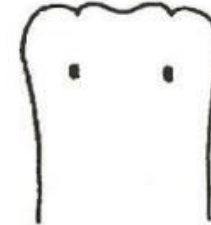
D. bohemicum

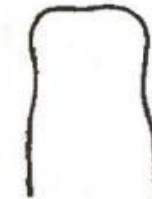
D. carpathicum

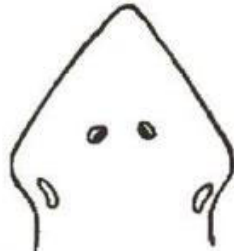
D. coecum

D. lacteum

D. mrazeki

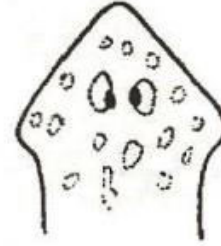
Dugesia gonocephala

D. lugubris

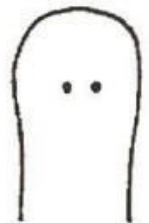
D. polychroa

D. tigrina

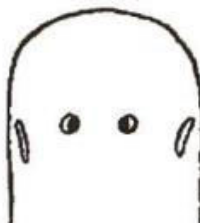
Crenobia alpina

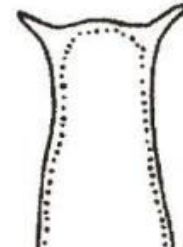
Phagocata albissima

P. vitta

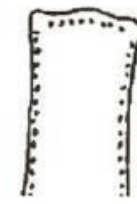
Planaria torva

Polycelis felina

P. nigra

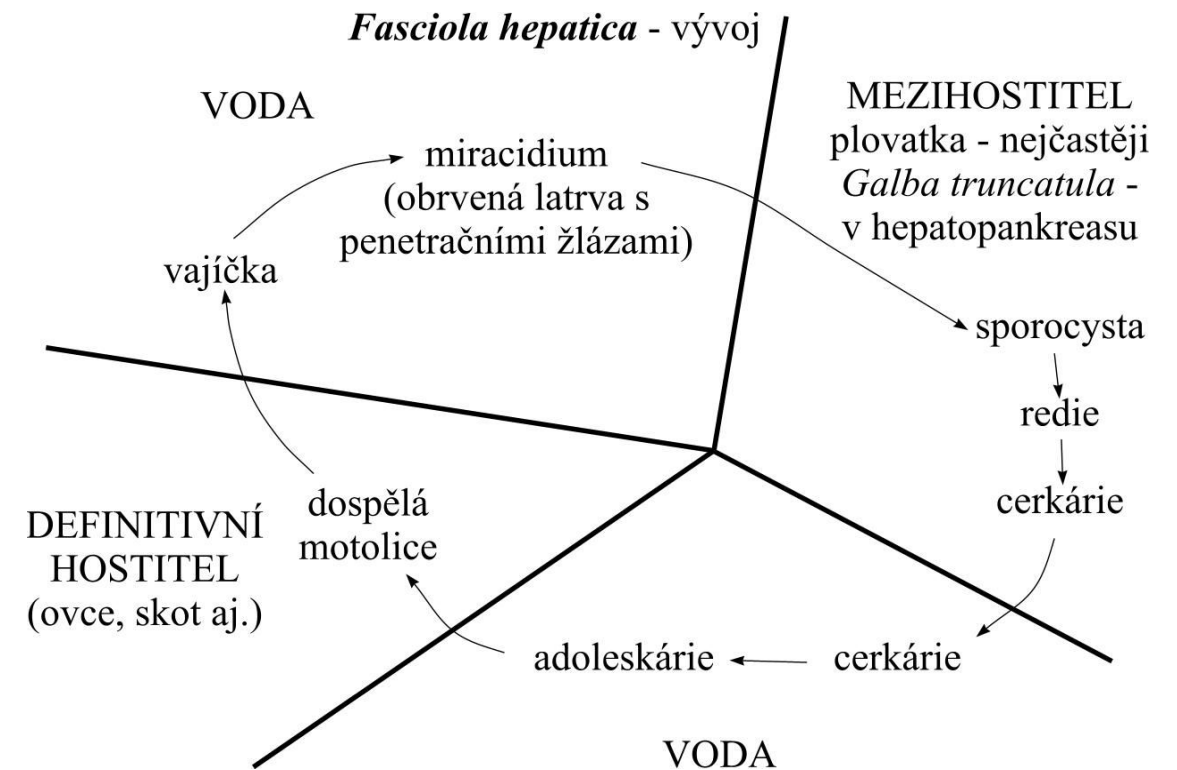

P. tenuis

Motolice

- Výhradně parazitické
- Zjednodušená svalová a smyslová soustava
- Častá přísavka okolo otvoru
- 2-3 hostitelé

Motolice

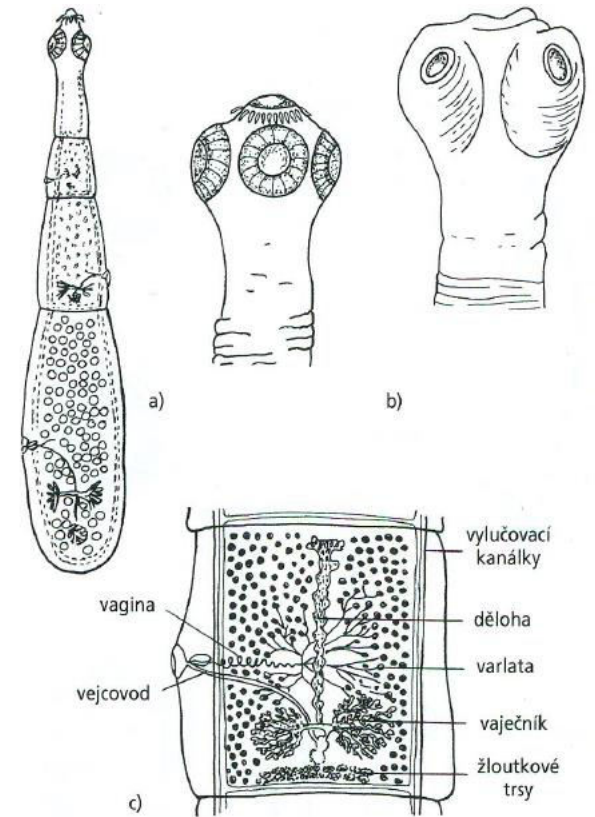
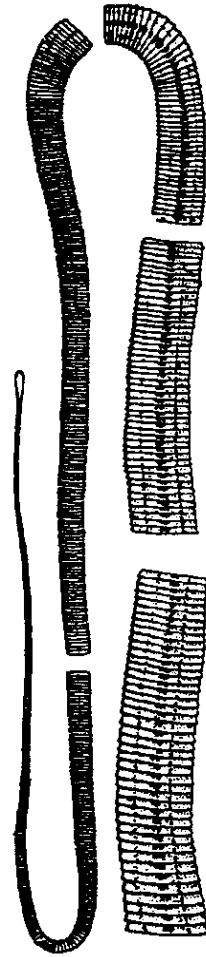
- *Leucochloridium paradoxum* – motolice podivná
- Výkaly ptáka (larvy) – suchozemský plž (sporocysty) – pták (dospělci)
- https://www.youtube.com/watch?v=XMOP_47575c

Jantarka obecná infikovaná motolicí podivnou

Tasemnice

- Parazituji ve střevech obratlovců
- Příjem potravy povrchem těla (nemají TS)
- Příchytné přísavky (a háčky) na přídi (skolex)
- VS: protonefridální chodby
- NS: párová uzlina

Obr. 5.413 Tasemnice (Cestoda): (a) měchožil (*Echinococcus granulosus*), (b) srovnání skolexů dvou nejdůležitějších lidských tasemnic *Taenia solium* (s háčky) a *Taeniarhynchus saginatus* (bez háčků), (c) schéma zralého článku *Taeniarhynchus saginatus*.